

Erfaringskonsulenter, vaktbikkjer eller alibi?

av Lene Amina Tufte

I begynnelsen var vi alle vaktbikkjer... fordi vi måtte være det.

Forholdene mange steder har endret seg, det er ikke alle steder at rollen som vaktbikkje er den mest nyttige lenger.

I Bergen har vi jobbet jevnt og trutt i 14 år, vi er blitt mange og vi har formet mange av tjenestene allerede. At vi ikke lenger knurrer og gleser på barrikadene, har en grunn!

Erfaringskonsulentrollen er i utvikling, (i hvert fall her i Bergen). Veldig få av oss opplever at vi er alibi. Vi opplever at vi er brobyggere, håpsbærere og dannelseslærere blant tjenestebrukere, fagfolk og studenter. Vi er påvirkere, som utgjør en stor forskjell, uten å knurre hele tiden.

Vi er i miljøet, der det er en del av stillingen, og jeg tror med hånden på hjertet at det er i miljøet vår viktigste jobb foregår. Vi gjør mange steder det samme som øvrig ansatte, og det tror jeg er viktig for å kunne være likestilt. Vi tilfører i tillegg en ekstra kompetanse inn, både opp mot systemet, tjenestebrukere og de ansatte.

Når vi f.eks. skriver i journal, tilfører vi en språkdannelse hos de andre med tilgang på journal. Vi viser, fremfor å fortelle, og i de fleste tilfeller holder det.

Vi stiller spørsmål til praksis og språk blant personalet, og vi ser endring. Uten bruk av tenner, de fleste steder.

Vi skal ikke snøfte av at vi først og fremst er håpsbærere:

Håp er drivkraften til endring. Der en erfaringskonsulent/medarbeider med brukererfaring er ansatt, vises det allerede i ansettelsen at der er håp og vilje til endring, også blant ledelse og ansatte.

Ser vi forhold som må pekes på, så peker vi. Vi argumenterer stort sett i rolige former, bruker vår erfaring og vår stemme på vegne av pasient og bruker, uten å flerke huden av våre kollegaer.

Vi løfter opp og får til endringer, gjennom samarbeid og gjensidig respekt.

Ja det er viktig å ikke glemme at vi er vaktbikkjer, men det er også viktig

å ikke glemme at noen steder er behovet for miljøarbeid, samtale og håp viktigere.

Alle kan, og bør, være vaktbikkjer

Enten man er sykepleier, assistent, psykolog eller renholder. Vi har alle en plikt til å varsle, melde fra og stå opp når noe ikke er bra på arbeidsplassen vår.

Alle kan også gi håp, men få kan gi det fra vårt ståsted. Derfor mener jeg personlig, at rollen som gartner og brobygger, er i mange tilfeller langt viktigere, enn rollen som vaktbikkje. Håp er drivkraften til endring.

Hos noen arbeidsgivere er vi kanskje bare et alibi, i hvert fall i startfasen, men for brukeren vi har kontakt med, vil vi uansett representere håp. Og håp er det viktigste vi tar med oss inn.

Min påstand er, at både gartner og vaktbikkje er viktig, men ikke alle trenger være begge deler hele tiden. Og ingen er bare alibi, ikke om de møter tjenestebukeren ansikt til ansikt.

For tjenestebukeren er vi neppe bare alibi, selv om vi ikke står på noen barrikade.

Da jeg selv slet, ville det ikke hjelpet meg rent personlig å vite at noen sto på muren og brølte for mine rettigheter. For meg var det i møtet med andre som hadde vonde erfaringer bak seg, at håpet begynte å spire... «kanskje kan jeg en dag stå like stødig som deg?»

Jeg hadde ikke krefter til å ta inn over meg hva vaktbikkjen kunne gjøre for min situasjon, der og da. Den viktigste endringen for min del, skjedde i møtet mellom erfaringene.

Jeg blir litt oppgitt, når de som står på barrikadene og roper at vi enten er vaktbikkjer ELLER alibi, ikke ser at det finnes flere muligheter.

Landets første erfaringskonsulent brukte også ordet gartner om oss erfaringskonsulenter. Og det er det vi er nå, mange steder i landet.

Vi pleier hagen nå, noen steder holder det å simpelthen plante, vanne, luke og småprate med blomstene.

I noen tilfeller bruker vi sterkere midler for å ta knekken på uønskede vekster, -kun der alt annet har feilet, men med gode forhold for gartnerne, kan vaktbikkja og RoundUp få hvile.

I Bergen jobber vi ikke lenger i utmarka, vi har jobbet så lenge at det meste av utmark er blitt hage, og brorparten av hagen skal nå pleies og

vedlikeholdes.

Jeg har stor respekt for de som fortsatt føler det er behov for vaktbikkjer, men jeg må innrømme at jeg savner deres respekt for at vi noen steder i landet nå har mer behov for gode gartnere. Disse to må ikke settes opp mot hverandre, vi er et fag i utvikling.

Vi må ikke glemme at en vaktbikkje som tilsynelatende sover, fortsatt er på vakt og vil reise seg når det er behov.

Lene Amina Tufte
Erfaringskonsulent
Adm. Etat for psykisk helse og
rustjenester
Bergen Kommune
leneamina@gmail.com

